Den rätta vägen

I förra numret följde vi Jonas, Jennys och Robertos resa genom Danmark, Tyskland, Österrike, Lichtenstein, Schweiz och Italien. Efter en lugn färjetur mellan Italien och Grekland siktar de nu norrut. På vägen blir de utskrattade av får, skådar en navel och hinner avnjuta världens längsta souvlaki.

Text: **Roberto Toro** Foto: **Roberto Toro**, **Jonas Fors Lellky** & **Jenny Wu**

Se fler bilder på www.alltommc.se

Resrutt

Jonas, Roberto och Jennys resa tog sammanlagt sex veckor. Rutten ser du på kartan ovan och de olika färgerna markerar de tre delar vi kommer att följa dem i.

- **Del 1,** Sverige - Italien (avklarad)
- **Del 2,** Grekland - Bulgarien
- **Del 3,** Rumänien - Sverige

Resenärerna

Jonas Fors Lellky och Roberto Toro älskar att resa. Och helst av allt på hoj. Redan 2010 kunde den trogne Allt om MC-läsaren stifta bekantskap med teamet som på webben kallar sig Fly Vardagen (Flyvardagen.nu). Då var det Chile och Argentina som stod på menyn, nu tar sig duon an Europa.

Bästa tiden att besöka turistattraktioner som det berömda Apollo-oraklet i Delfi är när det är stängt. Tomt på folk och bra ljus, men se upp för vakterna.

Souvlaki i världsklass! Här grillad av en sann konstnär och mycket erfaren krögare. Frun på restaurangen berättade om busslaster med hungriga besökare – då gäller det att vara beredd!

> På dessa höga sandstenspelare står kloster vars väggar mer ser ut att ha växt fram ur bergen än att vara byggda av människor.

En av artifakterna i slottet Gjirokaster som vittnar om en dyster historia. Denna urmodiga italienska pansarvagn är från andra världskriget och stod på rad i slottet bland andra krigsmaskiner och bråte.

I östra Albanien, nära gränsen till Makedonien, fann vi ännu fler av de cirka 750.000 bunkrarna som finns i landet. Vägarna var öde och i perfekt skick för våra äventyrsmaskiner.

Ibland skickar gps:en ut en på oväntade äventyr. Här ett klassiskt exempel på "närmsta väg" då gps:en guidade ut oss på vattenfyllda småvägar. Inställningen "översvämmade vägar" önskas!

Grekland ligger högt upp på listan över länder med längst kustlinje i världen. Efter Italien är dock åsynen av havet mest något av ett besvär då dess grönblåa vatten hela tiden lockar till bad vilket, om än väldigt behagligt, ser till att dagsetapperna blir lite väl korta. Grekland, eller Hellenska Republiken som det officiellt heter, består till 80 procent av berg. De grekiska gudarnas boplats Olympus är det högsta med sina 2.917 m.ö.h. Höga höjder svalkar lika bra som ett dopp i havet och man slipper hoppa av hojen. Efter färjeturen till Patras siktades det därför norrut för att utforska och uppleva några av de 17 världsarv som finns i Grekland.

Navelskådning

Enligt sägnen skickade Zeus ut två örnar åt varsitt håll runt jorden. Där de möttes restes sedan en sten, en omphalos, som markerade jordens mittpunkt eller navel. I den Unesco-listade staden Delfi kan man förutom att skåda jordens navel även besöka det berömda Apollo-oraklet för att få lite vägledning.

Oraklet var tyvärr inte hemma när vi kom på besök, faktum var att det var stängt för dagen. Att vänta till dagen efter var inget alternativ så vi smög oss försiktigt förbi en liten grind och tog ett par kort.

Tyvärr upptäckte en väldigt arg liten vakt oss och hotade med att ringa polisen. Det verkade på honom som om vi gjort oss skyldiga till något motsvarande mord. Tack vare ursäkter och Jennys valpögon fick vi åka vidare med en varning. Mycket besvär för ett ärligt talat ganska tråkigt kort på ett icke-existerande orakel! Tips om ni har vägarna förbi: Gå in när det är öppet eller smyg bättre.

Himmelska kloster

Ett betydligt mer fascinerande världsarv är Meteora och dess kloster på bergstoppar. Den största delen av vägen från Delfi till Meteora består av långa och raka vägar genom ett platt, varmt och ytterst händelselöst landskap. Här är de där 20 procenten av Grekland som inte består av berg.

Lagom till att solens strålar börjar skifta mot det magiska ljus som uppstår vid solnedgången ändras dock landskapet drastiskt. Plötsligt dyker det upp höga lodräta pelare av sandsten. Ändringen sker så snabbt att man skakar lite på huvudet för att vara säker på att det inte är en hägring. På dessa höga sandstenspelare står kloster vars väggar mer ser ut att ha växt fram ur bergen än att vara byggda av människor.

Som alltid ger hojen en frihet att själv bestämma tider vilket ledde till en lugn utforskning av området på eftermiddagen och kvällen. Detta stod i skarp kontrast till dagen efter då vägarna var packade med turistbussar och klostren fulla av (o)ljud. Att köra omkring i området kostar inget men klostren tar en liten avgift i inträde. De många trappstegen gör det lätt att nöja sig med bara ett besök. Förr krävdes en hel del tro eller kanske dumdristighet för att besöka dessa kloster då enda sättet att nå dem var via repstegar. Repen byttes ut endast när "Herren lät dem gå sönder"…

Grillat!

På vägen tillbaka från klostren letade sig en himmelsk doft av grillat kött in i hjälmarna. Som av sig själva drogs hojarna mot doften och fann en ytterst välplacerad stor grill bredvid vägen. På kolbädden låg vad som måste vara världens största souvlakis och spred ett löfte om smakrikhet och mättnad. Mannen och konstnären bakom dessa underverk hade jobbat där i närmare 40 år och han infriade alla löften och mer därtill.

Bergsmassivet Pindus kallas för Greklands ryggrad och det är fullt av små och i princip trafikfria vägar. Milsvida vyer och byar avlöser varandra och ger en inblick i ett Grekland som skiljer sig markant från den vanliga charterinspirerade varianten. Sakta men säkert ledde vägen mot nästa land. Tack vare det brittiska motorprogrammet Top Gear, visste vi att Albanien var fullt av Mercedes-bilar och betongbunkrar. Och att de har en schysst röd flagga.

Bombsäkert

Värme och en lång rak väg var det första som mötte oss efter att ha korsat gränsen till Albanien. Skillnaden mot Grekland var markant. Skräp längs med vägarna. Slitna byggnader… och massvis med bunkrar överallt. Historien om hur de runt 750.000 bunkrarna kom till är intressant.

Ingenjören som designade dem visade deras hållbarhet genom att själv ställa sig i en och sedan låta militären bomba bunkern. Den höll, han överlevde och byggandet började. Tanken var att de skulle skydda landet mot en invasion. De fem ton tunga betongklumparna användes dock aldrig i krig och är i princip oförstörbara. De har ändå kommit till användning och blivit allt från dekorationer på folks trädgårdar till "mysiga" kärleksnästen och i många fall behändiga toaletter.

Historien bakom skräpet längs med vägarna är inte alls lika spännande. Albanien var Europas fattigaste och mest isolerade land under kommuniststyret. Sen Albanien öppnades upp för omvärlden under 90-talet har ▶

Östra Albanien har många fina vägar. Landskapet ger här vägen möjlighet till lite mer variation än i de södra delarna av landet där raksträckor härjar fritt.

> Makedonien är ett land endast känt för oss från grundskolans geografilektioner då huvudstadens namn lätt fastnar i minnet.

▶ konsumtionen ökat lavinartat. Och med det mängden skräp. Det ligger precis överallt och det finns ingen fungerande avfallshantering. De jobbar dock med problemet och med tanke på de kilometerlånga stränderna som lockar fler och fler turister, lär det inte ta lång tid innan skräpet är ett minne blott.

Helt öde

Att köra vilse i Albanien är lätt hänt då Garmin troligtvis inte satt sin fot i landet. Gps:ens skärm gapar tom med endast ett fåtal städer och vägar utsatta. Som tur är människorna mer än villiga att hjälpa ett par vilsna hojåkare. Vid en liten by i slutet av en lång väg av mycket varierande kvalitet blev en fåraherde väldigt road när vi med hjälp av kroppsspråk försökte ta reda på om vägen fortsatte. Han skrockade glatt åt oss och det framgick tydligt att vi kört så fel det bara gick. Till och med hans får verkade skratta och han skickade oss leende tillbaka samma väg.

Staden Gjirokaster är, hör och häpna, ännu ett världsarv. Efter en liten vurpa på stadens glatta kullerstenar tog vi in på ett hostel mitt i staden som kostade oss 100 kronor. För alla tre.

Staden har liksom Stockholm ett ”Gamla stan” där man hittar välbevarade hus från det ottomanska riket. De tidstypiska stentaken ger tillsammans med kullerstensgatorna och äldre stiligt klädda män och kvinnor staden en känsla av mystik och ålder. Som kronan på verket står slottet, som varit med sedan 1100-talet, och överblickar staden. För ett par kronor får man strosa omkring lite hursom och titta på allt från gamla stenugnar till ett nedskjutet amerikanskt spionplan.

Uppfriskande bad

Ett hål rakt ner i underjorden som det strömmar iskallt och rent vatten ur, hittar man nära staden Saranda. Hålet kallas passande nog för Blue Eye och ett dopp är väldigt uppfriskande då vattnet håller en temperatur på ungefär 10 grader. I en av områdets restauranger träffade vi motorcykelresenären Ludek Pudek från Tjeckien. Ett omedelbart ömsesidigt tycke uppstod och tillsammans begav vi oss vidare österut.

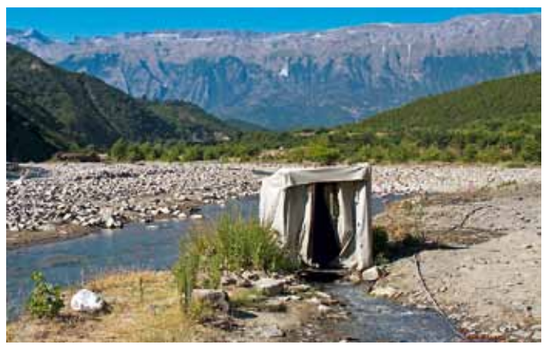

En toalett med varmt rinnande vatten. Lukten av svavel döljer effektivt andra odörer och toalettpapper behövs ej. Se till att inte bada nedströms bara.

Även utan hojarna skulle vi rullat från denna restaurang i Makedonien. Fat efter fat av läckerheter kom på löpande band och vi kunde inte annat än att gapa stort och njuta.

Vad den här ”bilen” används till – och vem som byggde den – förblir ett mysterium då de inte kunde ett ord engelska. Var så god och fantisera fritt istället.

Att inte köpa djupfryst kyckling en timme innan tillagningstillfället kan tyckas vara en självklarhet för de flesta. Då passar det dock utmärkt att ha en boxerutrustad 1200GS tillhands.

Bred och tom grusväg, blå himmel och full tank. Då vi var vilse fick vi nöjet att köra vägen två gånger.

Vår nya medresenär visade sig ha rest i Albanien tidigare och kände till en varm källa vid bergen. Skicket på vägarna var lika varierande som naturen och här fanns äntligen riktiga grusvägar. Omväxling förnöjer och ett par timmars aktiv körning tog oss till källan där vi blev varmt välkomnade av en äldre kvinna vars restaurang kanske inte hade den godaste maten men däremot en minnesvärd toalett.

Sista natten i Albanien spenderades på Guest House Lin vid sjön Ochra. Ochra är en av Europas äldsta och djupaste sjöar vars unika ekosystem och gamla omgivande byar gett det en plats på världsarvslistan. Ett dopp från bryggan och en god middag under päron- och apelsinträden i samband med solnedgången var en fin avslutning på vistelsen i Albanien. Albanien är lätt att resa omkring i, bensinen och maten är billig och bortsett från skräpet ett mycket vackert land. Ett tips är grova däck, för den som gillar att köra off-road finns här mängder av alternativ.

Äta bör man

Makedonien är ett land endast känt för oss från grundskolans geografilektioner då huvudstadens namn lätt fastnar i minnet. Även om det inte blev något besök i Skopje skulle landet ge en oväntad matsensation.

Äta är ju något som bör göras ofta och helst ganska regelbundet. Ibland kan det dock enbart kännas som ett nödvändigt ont. Som till exempel mitt inne i en stad full med jobbiga bilar, bussar och sådana där fotgängare. Det enda som fanns att tillgå var ölhak, cafeér och icke inbjudande skräpmatsställen. Envishet lönar sig ibland och ett antal vägbeskrivningar senare fann vi en krog som såg riktigt lovande ut. Nästan för lovande då kyparna var klädda i traditionella dräkter och matgästerna något för välklädda. Hungern vann striden över plånboken och kyparen gav oss glatt en helt oförståelig meny. Med kroppsspråk och gester visade vi vår stora hunger och väntade spänt på resultatet. Måltiden som följde tog sig direkt in på topplistan. Tallrik efter tallrik, eller snarare fat efter fat, fyllda av alla möjliga sorters mat serverades på löpande band. Notan för fyra personer? 1.360 makedonska denari vilket motsvarar 200 kr. Behövs det sägas att levnadsstandarden i Makedonien är väldigt låg?

Att tälta är oftast både lättare och trevligare än att ta in på ett hostel med allt väskbärande som det innebär. Att tälta i Makedonien visade sig vara ganska klurigt då inga campingar fanns att finna. Efter ett antal u-svängar ute på åkrar hittade vi dock en lovande plats utan insyn nära ett vattendrag. Det var ganska tydligt att det var någons mark men det var för sent att leta vidare. Det enda fiskaren från området gjorde när han fann oss var att erbjuda sig att åka och köpa öl.

En kort tur i Bulgarien

Bulgarien är numer Windows-bakgrundernas land. Stora öppna åkrar i alla möjliga toner av grönt och gult som sprider sig så långt ögat kan nå i det lätt kuperade landskapet. Över detta en mäktigt blå himmel med moln direkt tagna ur Simpsons. Trots att Bulgarien är ett ganska stort land, faktiskt det 16:e största i Europa, blev vistelsen där ganska kort på grund av en bifogad fil i ett mejl.

Mejlet var från ett par cyklister vi stiftat bekantskap med på en camping i Italien. När filen förts över till våra gps:er upptäckte vi till vår förtjusning att det var en rutt full med waypoints som skulle ta oss fram och tillbaka över många bergspass och till vägen med stort V, ett av resans mål, nämligen ”Världens bästa väg”. Rumänien visade sig vara en av resans absoluta höjdpunkter. Varför får du läsa om i nästa nummer. ●